

POSTANOWIENIE

Dnia 26 sierpnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Błaszczyk

w sprawie **M. P. i I. S.**

skazanych z art. 258 § 3 k.k. i inne

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 26 sierpnia 2021 r., w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,

kasacji, wniesionych przez obrońców skazanych

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 13 marca 2020 r., sygn. akt II AKa [...],

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w P.

z dnia 9 października 2019 r., sygn. akt II K [...],

p o s t a n o w i ł:

1. **oddalić kasacje jako oczywiście bezzasadne;**
2. **obciążyć skazanych kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w P. z dnia 9 października 2019 r., sygn. akt II K [...], uznano:

- oskarżonego **M. P.** za winnego tego, że w okresie od 16 maja 2011 r. do 13 lutego 2012 r. w J., Ł., W., M. i Ż. w woj. [...] wspólnie z I. S. kierował zorganizowaną grupą przestępczą w skład której wchodził: A. H., I. M., M. R., W. P., Ł. N., A. K., V. V. oraz inne ustalone osoby, mającej na celu osiągnięcie korzyści majątkowych z dokonywania przestępstw karnoskarbowych polegających na nabywaniu, przechowywaniu, przewożeniu i zbywaniu odbiorcom z innych części

kraju sprowadzanych z Ukrainy na obszar celny Wspólnoty bez zgłoszenia celnego i przedstawienia organowi celnemu wyrobów akcyzowych w postaci papierosów różnych marek bez polskich znaków skarbowych akcyzy, tj. popełnienia przestępstwa z art. 258 § 3 k.k. i za to na podstawie art. 258 § 3 k.k. skazano go na karę 2 lat pozbawienia wolności;

- oskarżonego M. P. za winnego tego, że w okresie od listopada 2011 r. do 13 lutego 2012 r. w J., Ł., W., M. i Ż. w woj. [...] działając w ramach kierowanej przez siebie oraz I. S. grupy przestępczej opisanej w pkt. 1 mającej na celu popełnianie przestępstw skarbowych, w warunkach czynu ciągłego, w krótkich odstępach czasu i w wykonaniu tego samego zamiaru, brał udział w nabywaniu, przechowywaniu, przewożeniu oraz zbywaniu odbiorcom z terenu kraju wyrobów akcyzowych w postaci papierosów różnych marek, produkcji zagranicznej, bez polskich znaków skarbowych akcyzy, w ilości 277 817 paczek, o łącznej wartości celnej w wysokości 222 254 zł, co naraziło na uszczuplenie należności celnej w wysokości 128 018 zł oraz należności w podatku akcyzowym w wysokości 2 501 428 zł, przy czym z działalności tej uczynił sobie stałe źródło dochodu, tj. popełnienia przestępstwa z art. 65 § 1 k.k.s. i art. 91 § 3 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 i 5 k.k.s. w zw. z art. 38 § 2 pkt 1 k.k.s. i za to na podstawie art. 65 § 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 2 k.k.s. w zw. z art. 38 § 2 pkt 1 k.k.s. skazano go na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności i karę grzywny w wysokości 200 stawek dziennych po 100 zł każda, łącznie w wysokości 20.000 zł

- na podstawie art. 85 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. i art. 39 § 1 i 2 k.k.s. w miejsce orzeczonych wobec oskarżonego M. P. jednostkowych kar pozbawienia wolności wymierzono mu karę łączną 2 lat pozbawienia wolności,

- na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. i art. 41a § 2 k.k.s. warunkowo zawieszono wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego M. P. kary łącznej pozbawienia wolności na okres próby 3 lat,

- na podstawie art. 1 § 1 k.k. i art. 414 § 1 k.p.k. uniewinniono oskarżonego M. P. od zarzutu popełnienia przestępstwa z art. 305 ust. 3 ustawy z dnia 30

czerwca 2002 roku - Prawo o własności przemysłowej (t.j. Dz. U. z 2010 roku Nr 182 poz. 1228) w zw. z art. 12 k.k.,

- oskarżonego **I. S.** za winnego tego, że w okresie od 16 maja 2011 r. do 13 lutego 2012 r. w J., Ł., W., M. i Ż. woj. [...] wspólnie z M. P. kierował zorganizowaną grupą przestępczą w skład której wchodził: A. H., I. M., M. R., W. P., Ł. N., A. K., V. V. oraz inne ustalone osoby, mającej na celu osiągnięcie korzyści majątkowych z dokonywania przestępstw karnoskarbowych polegających na nabywaniu, przechowywaniu, przewożeniu i zbywaniu odbiorcom z innych części kraju sprowadzanych z Ukrainy na obszar celny Wspólnoty bez zgłoszenia celnego i przedstawienia organowi celnemu wyrobów akcyzowych w postaci papierosów różnych marek bez polskich znaków skarbowych akcyzy, tj. popełnienia przestępstwa z art. 258 § 3 k.k. i za to na podstawie art. 258 § 3 k.k. skazano go na karę 2 lat pozbawienia wolności,

- oskarżonego **I. S.** za winnego tego, że w okresie od listopada 2011 r. do 13 lutego 2012 r. w J., Ł., W., M. i Ż. w woj. [...] działając w ramach kierowanej przez siebie oraz M. P. grupy przestępczej opisanej w pkt. 6 mającej na celu popełnianie przestępstw skarbowych, w warunkach czynu ciągłego, w krótkich odstępach czasu i w wykonaniu tego samego zamiaru, brał udział w nabywaniu, przechowywaniu, przewożeniu oraz zbywaniu odbiorcom z terenu kraju wyrobów akcyzowych w postaci papierosów różnych marek, produkcji zagranicznej, bez polskich znaków skarbowych akcyzy, w ilości 277 817 paczek, o łącznej wartości celnej w wysokości 222 254 zł, co naraziło na uszczuplenie należności celnej w wysokości 128 018 zł oraz należności w podatku akcyzowym w wysokości 3 501 428 zł, przy czym z działalności tej uczynił sobie stałe źródło dochodu, tj. popełnienia przestępstwa z art. 65 § 1 k.k.s. i art. 91 § 3 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 i 5 k.k.s. w zw. z art. 38 § 2 pkt 1 k.k.s. i za to na podstawie art. 65 § 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 2 k.k.s. w zw. z art. 38 § 2 pkt 1 k.k.s. skazano go na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności i karę grzywny w wysokości 200 stawek dziennych po 100 zł każda, łącznie w wysokości 20.000 zł;

- na podstawie art. 85 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. i art. 39 § 1 i 2 k.k.s. w miejsce orzeczonych wobec oskarżonego **I. S.** jednostkowych kar pozbawienia wolności wymierzono mu karę łączną 2 lat pozbawienia wolności,

- na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. i art. 41a § 2 k.k.s. warunkowo zawieszono wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego I. S. kary łącznej pozbawienia wolności na okres próby 3 lat.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionych przez obrońców oskarżonych oraz prokuratora Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 13 marca 2020 r., sygn. akt II AKa [...], zmienił zaskarżony wyrok m. in. w ten sposób, że w stosunku do oskarżonego M. P. uchylił pkt. 4, w stosunku do oskarżonego I. S. uchylił pkt. 9 i dokonał zmiany punktu 10. Utrzymał w mocy zaskarżony wyrok w pozostałej części wobec w/w oskarżonych.

Kasacje od tego orzeczenia wnieśli obrońcy skazanych.

Obrońca skazanego M. P. zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił rażące naruszenie przepisów prawa, tj.:

1. art. 418 § 1 k.p.k. - poprzez brak ogłoszenia wyroku Sądu Apelacyjnego w [...], II Wydziału Karnego, sygn. akt II AKa [...], w sposób publiczny, co spowodowało, że zaskarżone orzeczenie nie nabrało mocy prawnej i jako takie nie może skutecznie funkcjonować w obrocie prawnym,
2. art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. - polegające na nieuprawnionym przyjęciu, iż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwalał na uznanie sprawstwa skazanego M. P. czynu z art. 258 § 3 k.k., w sytuacji gdy ustalenia Sądu Okręgowego w P. w dwóch pierwszych wyrokach wskazują wprost, iż nie sposób przyjąć aby M. P. i I. S. kierowali zorganizowaną grupą przestępczą, a co więcej zarówno Sąd I, jak i II instancji popadły w sprzeczność z poprzednio zajętym stanowiskiem w zakresie wyciągania wniosków z materiałów operacyjnych, co było konsekwencją zaniechania wykonania zaleceń Sądu Apelacyjnego w [...] zawartych w wyroku w sprawie o sygn. akt II AKa [...], zaś uzasadnienie aktualnego orzeczenia tego Sądu, marginalizując ów brak procesowy uznaje, że w zasadzie dla rozstrzygnięcia tego problemu wystarczają inne dowody, powołując się jednocześnie na komunikaty, z których żaden nie dotyczy rozmów oskarżonego M. P. z oskarżonym I. S., który z resztą jako obywatel Ukrainy nie miał nawet możliwości usłyszenia choćby jednej z nagranych rozmów i przetłumaczenia jej na jego ojczysty język.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w [...].

Obrońca skazanego I. S. zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił rażące naruszenie przepisów prawa, tj.:

1. art. 418 § 1 k.p.k. - skoro Sąd Apelacyjny w [...] zaniechał publicznego ogłoszenia wyroku, co sprawia, iż orzeczenie to niemające mocy prawnej nie może skutecznie funkcjonować w obrocie prawnym;
2. art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. - polegające na błędnym przyjęciu, iż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwalał na zastosowanie wobec oskarżonego Igora S. kwalifikowanej postaci przestępstwa z art. 258 § 3 k.k., co było wynikiem tego, iż Sąd Odwoławczy zmarginalizował wytyczne tegoż Sądu zawarte w wyroku, który został wydany w sprawie o sygn. akt II AKa [...], którym to orzeczeniem uchylił poprzedni wyrok dotyczący tej samej sprawy i nakazując przy jej ponownym rozpoznaniu „dokonanie szczegółowej analizy materiałów operacyjnych w postaci rozmów telefonicznych po uprzednim zobowiązaniu prokuratora do wskazania, które z tych komunikatów dotyczą bezpośrednio poszczególnych oskarżonych”, a zatem popadł w sprzeczność z zajętym poprzednio stanowiskiem. W sytuacji kiedy Sąd I Instancji zalecenia tegoż nie wykonał, a prokurator nie został wezwany do określenia konkretnych komunikatów, sam zaś oskarżony I. S. nie mógł odnieść się do treści rozmów telefonicznych, albowiem zgromadzono ich kilka tysięcy, nie odtworzono ani jednego, a sam oskarżony zaprzeczał by kiedykolwiek rozmawiał z oskarżonymi odnośnie popełnienia przypisanych mu czynów zabronionych;

W oparciu o tak sformułowane zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w [...].

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Okręgowej w P. wniósł o oddalenie obu kasacji jako oczywiście bezzasadnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacje obrońców okazały się bezzasadne i to w stopniu oczywistym uzasadniającym ich oddalenie na posiedzeniu bez udziału stron w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Na wstępie rozważań przypomnieć należy, że kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia i przysługuje stronie, stosownie do art. 519 k.p.k., od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie, tylko z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia (art. 523 § 1 k.p.k.).

W ocenie Sądu Najwyższego zarówno sposób zredagowania zarzutów kasacyjnych, jak i argumentacja wyrażona na ich poparcie wskazują wyłącznie na niepogodzenie się skarżących z treścią wyroku Sądu I instancji, a nie wyroku Sądu odwoławczego. Wskazanie zaś jako rzekomo naruszonych przepisów art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. miało na celu wyłącznie stworzenie pozorów naruszenia prawa procesowego przez Sąd odwoławczy. O prawidłowości zarzutu kasacyjnego nie decyduje wyłącznie formalne powołanie się skarżącego na naruszenie przepisów dotyczących postępowania odwoławczego, ale istota i realność uchybienia związanego – co do zasady – z procedowaniem sądu drugiej instancji. Rolą sądu kasacyjnego nie jest powtórna, dublująca kontrolę apelacyjną, weryfikacja prawidłowości orzeczenia sądu meriti. Postępowanie kasacyjne służy bowiem, co do zasady, kontroli orzeczeń sądów odwoławczych z punktu widzenia dochowania norm prawa materialnego lub procesowego. Sąd Najwyższy nie jest natomiast uprawniony do ponownej, samodzielnej oceny dowodów i na tej podstawie – kontroli poprawności poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutu naruszenia art. 418 § 1 k.p.k. poprzez brak ogłoszenia wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] w sposób publiczny wskazać należy na następujące kwestie. W związku ze złożonym przez obrońcę skazanego I. S. wnioskiem o sprostowanie protokołu ogłoszenia wyroku z dnia 13 marca 2020 r. (k. 5262, t. XXVI) odebrano, w trybie art. 153 § 2 k.p.k., oświadczenia od orzekających w sprawie sędziów Sądu Apelacyjnego w [...] oraz pracowników administracyjnych sekretariatu II Wydziału Karnego tego Sądu, z których wynika, iż podczas ogłoszenia wyroku na sali sądowej, nie stawiał się żaden z oskarżonych i obrońców, jak również oskarżyciel posiłkowy i jego pełnomocnik

oraz prokurator, ale niestawiennictwo w/w osób wynikało wyłącznie z ich woli, nie zaś z przyczyn leżących po stronie Sądu Apelacyjnego w [...]. Ustalono, iż żaden z pracowników administracyjnych Wydziału II Karnego nie poinformował telefonicznie obrońcy I. S., że ze względu na sytuację związaną z zagrożeniem epidemiologicznym strony nie będą mogły uczestniczyć w ogłoszeniu wyroku, a o jego treści można dowiedzieć się telefonicznie w sekretariacie sądu. Ustalono ponadto, iż tego samego dnia, tj. 13 marca 2020r, w budynku Sądu Apelacyjnego w [...] byli obecni prokuratorzy i obrońcy biorący udział w innych sprawach (k. 5264 - 5272, t. XXVI). W tej sytuacji brak jest jakichkolwiek podstaw do uznania, że Sąd Apelacyjny w [...] odpuścił się rażącej obrazie przepisu art. 418 § 1 k.p.k.

Jako oczywiście bezzasadne jawią się także zarzuty rażącej obrazu prawa procesowego, która w ocenie skarżących miała istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k.

Z uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 13 marca 2020 r. wynika, że Sąd ten w sposób wnikliwy przeanalizował zarzuty i wnioski zawarte w apelacjach obrońców M. P. i I. S., odniósł się szczegółowo do każdego z nich oraz wyjaśnił dlaczego uznaje je za niezasadne. Wyjaśnił także dlaczego zarzut nie zrealizowania wskazań uprzednio orzekającego Sądu Odwoławczego, w zakresie odtworzenia nagrań rozmów oskarżonych zarejestrowanych w toku kontroli operacyjnej, został uznany za niezasadny. Jak wskazał Sąd odwoławczy zarzucona przez obrońcę I. S. obraza art. 442 § 3 k.p.k. nie miała wpływu na treść zaskarżonego wyroku, ponieważ Sąd I Instancji oceniał pełny (w zakresie materiałów operacyjnych) materiał dowodowy. Co więcej jak słusznie podnosi prokurator w pisemnej odpowiedzi na kasację, w ponownym postępowaniu przed Sądem I Instancji prokurator został wezwany do wskazania w jakim zakresie i na jakie okoliczności wnosi o odtworzenie materiałów niejawnych bądź też o ich ujawnienie i zajął w tej sprawie pisemne stanowisko, które znajduje się w aktach sprawy (k. 5054 , t. XXV).

Wbrew twierdzeniom zawartym w kasacji obrońcy M. P. oraz w kasacji obrońcy I. S. Sąd Odwoławczy odniósł się również do zawartej w opisie czynu zarzucanego w/w daty początkowej działania zorganizowanej grupy przestępczej,

tj. 16 maja 2011 r. , w pełni podzielając stanowisko Sądu I Instancji, iż w momencie kiedy uruchomiono podsłuchy grupa istniała i była zorganizowana, więc - przy uwzględnieniu art. 5 § 2 k.p.k. - przyjęto datę rozpoczęcia kontroli operacyjnej jako początkową datę czynu zarzucanego oskarżonym.

Lektura uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego dowodzi, że wszystkie zarzuty zawarte w apelacjach obrońców oskarżonych i prokuratora zostały przez ten Sąd rozpoznane, a wynik rozumowania Sądu w tym zakresie przedstawiony został w wyczerpujący sposób w treści pisemnych motywów rozstrzygnięcia.

Podsumowując powyższe rozważania stwierdzić należy, że kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia o bardzo rygorystycznych uwarunkowaniach formalnych co do rodzaju i konstrukcji zarzutów kasacyjnych. W żadnym razie nie jest wystarczającym do uwzględnienia kasacji oparcie się przez jej autora na prezentacji własnych ocen materiału dowodowego i własnych wniosków z tych ocen płynących, bez wykazania uchybień - i to rażących - w procedowaniu bądź rozumowaniu sądu odwoławczego, które w dodatku mogły mieć istotny wpływ na treść orzeczenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2017 r., III KK 265/17, baza orzeczeń Supremus).

Mając na uwadze wszystkie podniesione powyżej okoliczności, Sąd Najwyższy oddalił kasacje w trybie art. 535 § 3 k.p.k. w formule kwalifikowanej - jako oczywiście bezzasadne, obciążając skazanych kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.

Wobec uznania kasacji za oczywiście bezzasadną, bezprzedmiotowe okazało się rozpoznanie wniosku obrońcy skazanego I. S. w trybie art. 532 § 1 k.p.k. o wstrzymanie wykonania orzeczenia.